Skatteverket

Remissvar

Datum
2026-11-16

Dnr
8-269353-2026

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55)

Finansdepartementets diarienummer Fi2026/01830

1 Sammanfattning

Skatteverket tillstyrker förslaget att myndigheter ska ges möjlighet att använda biometrisk verifiering av identitet mot handlingar. Förslaget kan bidra till säkrare identitetskontroller, motverka identitetsrelaterade fel och missbruk samt stärka rättssäkerheten i handläggningen.

Skatteverket anser att förslaget bör förtydligas i följande avseenden:

- Det behöver tydliggöras i vilken utsträckning verifieringsresultat får dokumenteras, behandlas vidare och överföras till brottsbekämpande verksamhet.
- En myndighet bör kunna förelägga en part att medverka till biometrisk verifiering även i ärenden som myndigheten själv har inlett.
- Det bör framgå att beslut om begäran och föreläggande enligt 2 kap. i den föreslagna lagen inte får överklagas särskilt.
- Förhållandet mellan skyldigheten att förstöra biometriska underlag och arkivlagens regler om gallring behöver förtydligas.

Skatteverket konstaterar även att ett centralt identitetsindex skulle kunna bidra till att i större utsträckning motverka identitetsmissbruk, men har förståelse för de integritetsöverväganden som ligger bakom utredningens val av modell.

Kostnaderna för ett införande har inte kunnat bedömas i detta skede.

Postadress: 205 30 MALMÖ **Telefon**: 0771-567 567
skatteverket@skatteverket.se, www.skatteverket.se

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Undantag för brottsbekämpande verksamhet (avsnitt 23.4)

Det bör förtydligas i vilken utsträckning ett verifieringsresultat som visar en avvikelse får dokumenteras, behandlas vidare eller överföras till brottsbekämpande verksamhet.

Biometrisk verifiering i Skatteverkets ärenden kan ge upphov till misstanke om brottslig verksamhet. Det behöver därför klargöras i vilken omfattning ett sådant resultat får dokumenteras, behandlas vidare eller överföras till brottsbekämpande verksamhet, till exempel användas inom underrättelseverksamheten eller ligga till grund för brottsanmälan som görs av Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet. För att uppgifterna ska kunna bidra till att förebygga, förhindra eller motverka brottslig verksamhet bör det säkerställas att det finns ett tydligt rättsligt stöd för dokumentation, informationsöverföring och vidare behandling, även när det endast gäller uppgiften att en avvikelse har konstaterats.

2.2 Vem ett föreläggande ska kunna rikta sig till (avsnitt 23.8.4)

Möjligheten att förelägga en enskild att medverka vid biometrisk verifiering när det bedöms nödvändigt bör gälla även i initiativärenden, men endast för den som är part i ärendet. Lagtexten bör därför ange att föreläggande får riktas mot *den som är part i ärendet* i stället för *den som inlett ärendet.*

Ett föreläggande är ett formellt beslut som innebär ett tydligt krav riktat mot den som föreläggs. Konsekvenserna av att inte följa ett föreläggande behöver vara kopplade till de materiella regler som ska tillämpas i ärendet. Ett uteblivet svar på ett föreläggande kan, tillsammans med övriga omständigheter, påverka den materiella prövningen även i myndighetsinitierade ärenden. Det kan för Skatteverkets verksamheter till exempel röra bedömningen av om ett deklarationsombud i ett återkallelseärende uppfyller lämplighetskraven (se 6 kap. 6 § och 8 § 3 skatteförfarandelagen [2011:1244]), om ett samordningsnummer bör vilandeförklaras (3 kap. 2 § 2 lagen [2022:1697] om samordningsnummer) eller om en person på Skatteverkets initiativ bör avregistreras från folkbokföringen (20–22 §§ folkbokföringslagen [1991:481]). Föreläggandet ska alltid stå i proportion till syftet och grundas på tydliga omständigheter.

Eftersom incitamenten för den som använder en felaktig identitet att medverka till verifieringen är lägre i myndighetsinitierade ärenden är det relevant att även

där kunna använda ett föreläggande. I dessa fall bör föreläggandet endast riktas mot den som är part i ärendet. Eftersom även den som inlett ärendet är part i det, kan lagtexten skrivas om utan att bestämmelsens räckvidd förändras i detta avseende.

2.3 Efterföljande behandling av biometriska underlag och biometriska uppgifter (avsnitt 24.9)

Utredningen bedömer att de biometriska underlagen och de biometriska uppgifterna som utgångspunkt inte kommer att ingå i allmänna handlingar, eftersom de ska förstöras omedelbart efter verifieringen (s. 727 och 742). Utredningen anger vidare att bestämmelsen om förstörelse i den föreslagna 2 kap. 2 § sista stycket lagen om biometrisk verifiering av identitet inte är en sådan avvikande bestämmelse om gallring som avses i 10 § tredje stycket arkivlagen (1990:782), utan reglerar endast den längsta tillåtna tiden för behandling av de aktuella personuppgifterna.

Om underlagen och uppgifterna inte ingår i allmänna handlingar aktualiseras, enligt Skatteverket, inte frågan om gallring enligt arkivlagen. Om de däremot i någon situation ingår i allmänna handlingar behöver det klargöras med stöd av vilka bestämmelser gallring ska ske. Det vore önskvärt om förutsättningarna för gallring klargörs i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

2.4 Överklagande (avsnitt 26.3.1 och 26.3.2)

Det bör framgå i lagen att beslut enligt 2 kap. inte får överklagas. Skatteverket föreslår att detta anges i 2 kap. 4 § i den föreslagna lagen.

Begäran om biometrisk verifiering och föreläggande utgör beslut under handläggningen av ett ärende. Dessa beslut bedöms inte ha sådan påverkan att de bedöms överklagbara enligt 41 § förvaltningslagen (2017:900). Ett uttryckligt överklagandeförbud förtydligar rättsläget, klargör verkställighetsfrågorna och innebär att den enskilde i stället kan föra fram invändningar i samband med ett överklagande av det slutliga avgörandet.

En begäran kan i ett initiativärende även leda till att ett ärendet avslutas utan åtgärd, vilket inte innebär någon förändring för den enskilde och därmed inte heller något slutligt beslut att överklaga. Den enskilde kan, vid upplevt fel eller om den enskilde anser att myndigheten har överskridit sina befogenheter, i ett sådant fall vända sig till en granskningsinstans, exempelvis Justitieombudsmannen.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket har inte kunnat kvantifiera kostnaderna för ett införande. Kostnadernas omfattning beror på hur och i vilket omfattning möjligheten till biometrisk verifiering används. Ett införande kan medföra kostnader för tekniska system, utrustning, utbildning, förändrade arbetssätt samt informationsinsatser.

Om biometriska kontroller införs i fler ärendeslag kan tillgänglighet och service påverkas. Eventuella resurs- och finansieringsbehov behöver analyseras vidare inom ramen för kommande budgetprocesser.

Detta remissvar har beslutats av rättschefen Michael Erliksson och föredragits av den rättsliga experten Emma Hjert. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: enhetschefen Pia Gustafsson och sektionschefen Eva Vidlund.

Michael Erliksson